

Aan: De Ministeries van JenV en BZK
Stuurgroep Citydeal lokale Weerbaarheid Cybercrime
CC: VNG
CCV

Oproep: Structurele Regionale Middelen voor Digitale Veiligheid

- Dagelijks worden mensen slachtoffer van digitale criminaliteit. In 2024 overkwam het 2,4 miljoen Nederlanders van 15 jaar en ouder, dat zijn ruim 6.500 slachtoffers per dag! Slechts 2 op de 10 slachtoffers doet aangifte.
- Criminelen stappen steeds vaker in de digitale criminaliteit. Het criminele verdienmodel verschuift naar digitale criminaliteit en de pakkans is klein. Jongeren raken via uitbuiting verzeild in digitale criminaliteit en zijn zowel dader als slachtoffer. Senioren worden aan alle kanten bestookt om digitaal opgelicht te worden.
- Digitalisering maakt ons afhankelijk van systemen en hun ontwikkelaars. Een kwetsbaarheid in één onderdeel kan grote gevolgen hebben voor het hele systeem.
- Statelijke actoren bedreigen in toenemende mate de nationale veiligheidsbelangen door belangrijke geopolitieke ontwikkelingen. Meerdere statelijke actoren intensiveren hun cyberactiviteiten. Nederland is doelwit van hybride aanvallen zoals cyberoperaties, spionage en sabotage.
- Cyberincidenten en beïnvloeding vanuit andere landen kunnen ernstige effecten hebben op meerdere organisaties en groepen in de samenleving.

Binnen de Agenda Stad verbinden o.a. steden, departementen, private partijen en kennisinstellingen zich, met als doel de groei, innovatie en leefbaarheid van steden in samenhang te versterken. Deze manier van samenwerken heeft geleid tot vele succesvolle initiatieven. Met de toekenning van de Citydeal Lokale Weerbaarheid Cybercrime door de ministeries van JenV en BZK in 2020 is in dit kader een eerste aanzet gedaan tot het versterken en vergroten van de cyberweerbaarheid van lokale bedrijven en burgers.

Meerdere regio's en gemeenten zijn hiertoe, met behulp van deze Citydeal, projecten gestart, in de eerste twee tranches al meer dan 30. Voor de jongste groep initieerde NH-Veilig een samenwerking met Hackshield, de politie ontwikkelde samen met gemeenten en bedrijven re_BOOTCMP, gericht op jongeren van 12-25 jaar, de VAR ontwikkelde de interactieve film Echt of Nep, met name voor senioren. De gemeente Breda bedacht de Digitale Buurtambassadeurs en in Amsterdam is gestart met het Netwerk Digitale Weerbaarheid. Deze succesvolle projecten vonden dankzij de citydeal via de regionale samenwerkingsverbanden hun weg in het land en waren zonder de Citydeal niet tot stand gekomen.

Per 1 januari 2026 stopt de Citydeal Lokale Weerbaarheid Cybercrime, zo kondigden de ministeries van JenV en BZK onlangs aan.

Voor de bovengenoemde initiatieven betekent dit dat ze moeten worden afgeschaald, of zelfs gestopt. Nieuwe, noodzakelijke interventies kunnen en zullen niet worden gestart of nagevolgd, de middelen zijn simpelweg niet toereikend, zeker niet in de kleinere gemeenten. Hierbij geldt dat de cyberketen zo sterk is als de zwakste schakel: het nationale cybersysteem wordt nog kwetsbaarder dan het nu al is. Daarnaast zijn het niet alleen de (kleinere) gemeenten, maar ook de door de jaren heen geworven partners als scholen, ziekenhuizen en NGO's die de negatieve gevolgen zullen ondervinden. Uiteraard dragen zij hier ook zelf verantwoordelijkheid, maar een sturende rol kan en mag niet van deze partijen worden verwacht, daarvoor is de overheid aan zet.

In tijden van almaar toenemende cyberdreiging, online afpersing, sextortion en inmenging van statelijke actoren op alle niveaus is het verlagen van het cyberweerbaarheidsniveau van Nederlandse bedrijven en burgers niet alleen onwenselijk, maar schadelijk en gevaarlijk voor onze maatschappij als geheel. Toch is dat precies wat de consequentie is van het stopzetten van de Citydeal Lokale Weerbaarheid Cybercrime.

Als burgemeesters dragen wij (onder meer) verantwoordelijkheid voor de bestrijding van cybercrime, het versterken van de cyberweerbaarheid van onze inwoners en ondernemers, het voorbereiden op cybercrises, het op orde hebben van 'Ons Eigen Huis' en de communicatie met onze inwoners tijdens cybercrises. Voor die verantwoordelijkheid staan wij en op die verantwoordelijkheid kunt u ons aanspreken.

Ten aanzien van de financiering van de uitvoering en het beschikbaar stellen van de middelen vinden wij dat die verantwoordelijkheid gezamenlijk daar gedragen moet worden waar de ketenverantwoordelijkheid begint, door lokale overheden én het Rijk.

Wij vragen hierbij structurele aandacht en financiering voor de bestuurlijke en preventieve aanpak van digitale onveiligheid op regionaal niveau. Dit betekent minimaal de voortzetting van de middelen die beschikbaar kwamen vanuit de huidige Citydeal.

Zowel de AIVD als het NCSC zochten onlangs contact met enkele gemeenten om hun zorgen te uiten over geopolitieke ontwikkelingen en de toenemende dreiging van statelijke actoren bij lokale overheden. Dit vraagt van gemeenten een extra inspanning bij de preventieve aanpak van cyberdreigingen. We zien een belangrijke rol voor de regio's om de gemeenten ook op dit vlak te informeren en te ondersteunen. Hiervoor is naast de hierboven gevraagde middelen extra budget vereist. Financiering zou bijvoorbeeld kunnen komen uit de al gereserveerde budgetten voor maatschappelijke weerbaarheid.

Borging van capaciteit en (extra) middelen is noodzaak, omdat effectieve interventies nodig zijn om dit maatschappelijke vraagstuk te beteugelen. Daar zijn we gezamenlijk, lokale/regionale én landelijke overheden, verantwoordelijk voor.

Wij wachten met belangstelling uw antwoord af.

Regio Amsterdam-Amstelland

Burgemeester Pieter Heiligers
Gemeente Uithoorn

Regio Den Haag

Burgemeester Cornelis Visser
Gemeente Katwijk

Regio Midden-Nederland

Burgemeester Iris Meerts
Gemeente Wijk bij Duurstede

Regio Midden-Nederland

Burgemeester Nanning Mol
Gemeente Laren

Regio Midden-Nederland

Burgemeester Roger de Groot
Gemeente Noordoostpolder

Regio Oost-Nederland Gelderland-Zuid

Burgemeester Antoine Walraven
Gemeente Maasdiel

Regio Rotterdam

Burgemeester Bert Wijbenga
Gemeente Vlaardingen

Regio Oost-Nederland Gelderland-Zuid

Burgemeester Renske Helmer-Englebert
Gemeente Wijchen

Regio Oost-Nederland/
Oost NL + Gelderland Midden

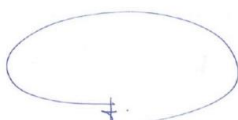
Burgemeester Ester Weststeijn
Gemeente Rozendaal

Regio Oost-Nederland/Twente

Burgemeester Doret Tigchelaar
Gemeente Wierden

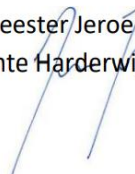
Regio Oost-Nederland
IJsselland

Burgemeester Maarten Offinga
Gemeente Hardenberg

Regio Oost-Nederland
Noord- en Oost-Gelderland

Burgemeester Jeroen Joon
Gemeente Harderwijk

Regio Oost-Nederland

Burgemeester Ellen Nauta
Gemeente Hof van Twente

Regio Oost-Brabant

Burgemeester Kees van Rooij
Gemeente Meierijstad

Regio Noord-Holland

Burgemeester Rian van Dam
Gemeente Hollands Kroon

Regio Noord-Holland

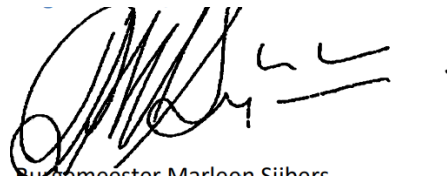
Burgemeester Marvin Polak
Gemeente Oostzaan

Regio Zeeland/West-Brabant

Burgemeester Hans Slagboom
Gemeente Dongen

Regio Zeeland/West-Brabant

Burgemeester Marleen Sijbers
Gemeente Tholen

Regio Limburg

Burgemeester Roel Weaver
Gemeente Heerlen

Regio Noord-Nederland

*De bestuurlijke vertegenwoordiging
wordt in Noord-NL opnieuw ingevuld.
Mogelijke ondersteuning van dit
pamflet volgt later.*